

RAADSVOORSTEL

Zaaknummer: 1495922
Datum: 08-07-2026
Portefeuillehouder: Wethouder Hoek
Team: Team beleid Sociaal Domein
Contactpersoon: Diana Pilaszek

Onderwerp

Vaststelling Notitie “Actualisatie Integraal Huisvestingsplan Tholen”

Voorstel

De raad besluit:

1. De Notitie “Actualisatie Integraal Huisvestingsplan Tholen” vast te stellen. Hiermee een samenhangend kader bepalen qua uitgangspunten en investeringen in Onderwijshuisvesting binnen de gemeente Tholen.

Inleiding

In 2021 is het Integraal Huisvestingsplan Tholen 2021-2029 (IHP) vastgesteld. In het IHP zijn de kaders bepaald waarbinnen de gemeente Tholen, samen met de schoolbesturen, investeert in de onderwijshuisvesting. Het IHP stelt de gemeente en de schoolbesturen in staat om besluiten meer integraal af te wegen. In de eerste termijn van de uitvoering van het IHP zijn diverse projecten gerealiseerd of geïnitieerd. Met inachtneming van het gedachtengoed (ambities) van het IHP is het IHP, in overleg met de schoolbesturen, geactualiseerd. De geactualiseerde onderdelen zijn in ieder geval de leerlingenprognoses, kostenkengetallen en de beoogde programmering. In essentie staat de volgorde van de projecten vast, maar de doorlooptijden zijn geactualiseerd. Aanvullend zijn de beoogde gebouwmaatregelen aangescherpt en waar nodig gewijzigd.

Doelstelling

Het doel van de actualisering van het IHP is het realiseren van toekomstbestendige, duurzame en passende onderwijshuisvesting. In aanvulling op de werkwijze (uitsluitend) op basis van de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs, voegt het IHP een duidelijk onderwijshuisvestingsbeleid toe. In formele zin laat de gemeente hiermee zien op welke wijze zij haar zorgplicht, op grond van de wettelijke taak die zij heeft in het voorzien van huisvesting voor het primair, speciaal en voortgezet onderwijs, wenst in te vullen.

Argumenten

1.1 het geactualiseerde IHP geeft mede sturing aan de wettelijke zorgplicht van de gemeente om te voorzien in adequate huisvesting.

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om te voorzien in adequate huisvesting van de scholen voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs in de kernen van Tholen. Deze verantwoordelijkheid is vastgelegd in de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de Expertisecentra en de Wet voortgezet onderwijs 2020 en uitgewerkt in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Tholen 2014. Daar waar deze verordening het wettelijke en procedureel kader voor onderwijshuisvesting vormt, geeft het IHP de lokale beleidsvisie c.q. de gezamenlijke kaders/uitgangspunten van gemeente en schoolbesturen ten aanzien van onderwijshuisvesting weer.

1.2 het geactualiseerde IHP bevat de gezamenlijke visie, kaders/uitgangspunten en ambities voor onderwijshuisvesting in Tholen en fungeert daardoor als richtinggevend beleidskader.

Door in het (geactualiseerde) IHP visie, kaders/uitgangspunten en ambities vast te leggen wordt duidelijk hoe onderwijshuisvesting in Tholen vorm en inhoud krijgt. Richtinggevend betekent in dit kader dat het IHP de koers uitzet om te komen tot een toekomstbestendige structuur van onderwijshuisvesting in onze gemeente.

1.3 het geactualiseerde IHP verschaft aan de hand van een integrale afweging een meerjarenperspectief, dat inzichtelijk maakt welke voorzieningen en investeringen noodzakelijk zijn om goed onderwijs in toekomstbestendige huisvesting te kunnen garanderen.

Door onder andere behoefte en capaciteit op elkaar af te stemmen, leegstand terug te dringen door gebouwen optimaal in te zetten en rekening te houden met een evenwichtige spreiding van voorzieningen, geeft het geactualiseerde IHP een duidelijk beeld welke voorzieningen en investeringen er de komende jaren nodig zijn.

1.4 het geactualiseerde IHP wordt als uitgangspunt gehanteerd bij de beoordeling van huisvestingsaanvragen op grond van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Tholen 2014.

De toekenning van voorzieningen kan niet op basis van het IHP geschieden, maar dient op basis van de in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Tholen 2014 opgenomen procedure met betrekking tot vaststelling van het jaarlijkse onderwijshuisvestingprogramma plaats te vinden. De bevoegdheid tot het toekennen van huisvestingsvoorzieningen berust weliswaar bij het college maar kan alleen maar plaatsvinden als de raad via het budgetrecht daarvoor middelen beschikbaar stelt. Het college dient evenwel bij de beoordeling van dergelijke voorzieningen het geactualiseerde IHP als uitgangspunt te nemen.

1.5 Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Wet planmatige en doelmatige aanpak onderwijshuisvesting, zijn in het geactualiseerde IHP de begrippen nieuwbouw en renovatie herschreven in de geest van het wetsvoorstel, waarbij het lokale maatwerk bij een levensduurverlenging van 20 jaar gehandhaafd blijft.

De voorziening 'renovatie' heeft op dit moment nog geen wettelijke status. Op 1 januari 2027 treedt de Wet planmatige en doelmatige aanpak onderwijshuisvesting in werking. In deze wet wordt renovatie een voorziening waar de gemeente primair verantwoordelijk is en wordt renovatie gedefinieerd als volwaardig alternatief voor vervangende nieuwbouw. In overleg met de schoolbesturen is ervoor gekozen om de in het huidige IHP opgenomen begrippen renovatie, vernieuwbouw en nieuwbouw te herschrijven in de geest van de toekomstige wet. Het geactualiseerde IHP gaat uit van nieuwbouw, renovatie en (lokaal maatwerk) lichte renovatie.

1.6 Het geactualiseerde IHP kent lokaal maatwerk ten aanzien van passend en inclusiever onderwijs

Bij de actualisering van het IHP is geconstateerd dat passend en inclusiever onderwijs om een ander (flexibel) ruimtegebruik vraagt, bijvoorbeeld ruimtes waar onder begeleiding, zelfstandig of in kleine groepen gewerkt kan worden door leerlingen, maar ook door externe zorgaanbieders of begeleiders. Naar aanleiding van deze constatering is aan de paragraaf over de ruimtebehoefte van scholen en extra punt toegevoegd dat luidt: "Bij nieuwbouw, waarbij sprake is van twee of meer scholen in één gebouw en waarbij twee of meer keer de vaste voet wordt toegekend wordt de behoefte aan extra ruimte voor passend en inclusiever onderwijs gerealiseerd door multifunctioneel ruimtegebruik. Bij nieuwbouw waarbij sprake is van de huisvesting van één school kan, indien gewenst, 50 vierkante meter extra worden gerealiseerd voor passend en inclusiever onderwijs. Het schoolbestuur dient een onderbouwd verzoek in voor de bekostiging van deze extra m2. Schoolbestuur en gemeente gaan in gesprek indien behoefte bestaat aan méér dan 50 m2. De investering van de 'meer meters' wordt gepleegd vanuit de gemeente. De exploitatielasten komen voor rekening van het schoolbestuur."

1.7 De actualisatie van het IHP is samen met de besturen voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs tot stand gekomen.

Onderwijshuisvesting is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente en de schoolbesturen. De actualisatie van het IHP is dan ook in onderling overleg uitgevoerd. De schoolbesturen hebben ingestemd met de voorliggende notitie.

Kanttelingen en effecten

1.1 Ontwikkeling leerlingenaantallen

De in het IHP opgenomen voorzieningen zijn mede gebaseerd op de ontwikkeling van de leerlingenaantallen in onze gemeente. Daarvoor zijn de leerlingenprognoses gebruikt, die in mei 2026 door XxlInc te Eindhoven zijn opgesteld. Voor deze leerlingenprognoses zijn de meest recente data gebruikt, zoals de bevolkingsgegevens van de afgelopen 5 jaar, de woningvoorraad, de woningbouwplanning voor de komende jaren en de leerlingenaantallen per 1 oktober 2025 en de aan deze teldatum gekoppelde herkomstgegevens van de leerlingen (uit welke voedingsgebieden de leerlingen van elke school in de gemeente Tholen afkomstig zijn).

Wijzigingen in het leerlingenaantal op een school zorgen voor een gewijzigde ruimtebehoefte, hetgeen bij daling van het leerlingenaantal leidt tot leegstand en bij stijging tot een mogelijk ruimtetekort, een en ander afhankelijk van de aanwezige/beschikbare onderwijscapaciteit.

De leerlingenprognoses worden om de twee jaar geactualiseerd. De leerlingenprognoses blijven een belangrijke rol spelen bij het bepalen van de uiteindelijke omvang van de gewenste huisvestingsvoorzieningen.

1.2 Voortschrijdend inzicht en (prijs-)ontwikkelingen op de markt e.d. kunnen leiden tot aanpassing van het benodigde realisatiekrediet zoals opgenomen in het geactualiseerde IHP.

Het is niet geheel uit te sluiten, dat het in het geactualiseerde IHP opgenomen meerjareninvesteringsplan aanpassing behoeft als gevolg van voortschrijdend inzicht (gewijzigde leerlingenaantallen, andere bouwvorm, temporisering), van prijsontwikkelingen in de markt of van aanpassingen in wet- en regelgeving.

De nu in dit IHP opgenomen investeringsbedragen (op basis van prijspeil 2026) dienen ten tijde van de jaarlijks terugkerende begroting ieder jaar opnieuw geïndexeerd te worden op basis van het dan geldende prijspeil en voor de langere termijn in de actualisering van het eerstvolgende IHP.

Financiën

De financiële gevolgen van de actualisatie van het IHP worden in de programmabegroting 2027 meegenomen.

Juridische gevolgen

Niet van toepassing

Communicatie

De actualisatie van het IHP is in zeer nauwe samenwerking tussen gemeente en schoolbesturen tot stand gekomen. Tijdens het OOGO, op overeenstemming gericht overleg, is de notitie IHP besproken en voorzien van op/aanmerkingen door de schoolbesturen. De schoolbesturen kunnen zich vinden in de voorliggende notitie.

Vervolg

De gemeentelijke Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Tholen dient als gevolg van dit IHP en gewijzigde wetgeving tevens te worden aangepast. Het in het geactualiseerde IHP opgenomen maatwerk (extra m2 voor inclusiever onderwijs / de bekostiging van de voorziening lichte renovatie) dient formeel te worden vastgelegd in de verordening. Ook de hiervoor genoemde Wet planmatige en doelmatige aanpak onderwijshuisvesting, die op 1 januari 2027 in werking treedt, vraagt om een aanpassing van de verordening. Het voorstel is om beide aanpassingen te combineren en uw raad in het eerste kwartaal van 2027 het voorstel te doen tot het vaststellen van een nieuwe, actuele verordening onderwijshuisvesting.

Bijlage(n)

1. Notitie actualisatie Integraal Huisvestingsplan (IHP)